

zásért Aschenbach mitológiai árat fizet: az életét kell átadnia. Azt az életet, melynek horizontján olyan megrázkódtató erővel jelenik meg a vágyott szép, hogy elhomályosítja az alkotás teremtő pillanatait, a megfeszített munkában eltöltött éveket, és értelmetlenné teszi a hátralévőket.

Az álom után már nem akarja elhagyni Velencét. A járvány járta vízivárosban most már az ellenállás maradék igyekezete nélkül sodródik a pusztulás felé. A csúfondáros, a leigázó isten a fodrász műhelyében utoljára még megtöreti, átformálja, a megzavart belsőhöz a külsőt is hozzáigazítva, mielőtt a végső áldozathozatalra sor kerül.

Minden, ami ezután történik, annak a jövendölésnek a beteljesülése, melynek tartalma az álom eseménysorával mutat szimbolikus összefüggést. Ennek az álomban megjövendölt, életet követelő áldozatnak közeledtét vezető be Aschenbach rosszullete a végzetes nap reggelén. Az utolsó jelenet helyszíne ismét a tengerpart, de már az őszi, a rideg üdülőhely. Tadzio és családja menni készül, s Aschenbach kimegy a partra, hogy még egyszer találkozzék a fiúval. Kimerült, meghajszolt élete már rég nem az övé, hanem a habokból megszülető s oda visszatérő istené. A keskeny földcsíkon Tadzio a tengernek tart, szép, szelíd istenként, röpködő hajjal jár kint a vízen, és hátrafordulva felé tekint. Hívja őt. Ő az, Aphrodité–Venus, a szépség és szerelem istene, a hatalommal bíró élet-halál-isten, akit neveznek Androphonosznak is. A „*tajték-ból született*” ránéz, úgy tűnik, neki int, s Aschenbach mint annyiszor, most is megindul, hogy – elvessen benne.

Lázary René Sándor

NEVEIMRŐL, SZÜLEIMNEK

Régen valék „mon petit René”,
Sándri, suttyó Sanyika –
Node meg ne sértődj ezért,
Apika, sem Anyika...
Most csak René, Alexander,
Komoly Sándor, olykor Sankó –
Szinte felnőtt, szinte férfi!
Rossz pénz... Félig lajosarany,
Félig-meddig kossuthbankó!

Szatmár-Németi, 1876 júliusában

GAILLARDE PROVENÇALE

Sous le pont d'Avignon
Quand j'embrasse, quand j'embrasse,
Sur le pont d'Avignon
Se promène la cigogne!

Sur le pont d'Avignon
Se promène, se promène,
Sous le pont d'Avignon
Quand j'embrasse ma mignonne!

Mais la cigogne fait comme ça!
Et puis encore comme ça!
Mais ma mignonne fait comme ça!
Et puis encore comme ça!

Sous le pont d'Avignon
Je l'embrasse, je l'embrasse!
Sous le pont d'Avignon
Les soupirs de ma mignonne!

Avignon, 1883 májusában

GENIUS LOCI

1

Itten mászkált
Lázáry úr le-fel.
Oh, Álljfeltornyom!
Éjfél. Tour Eiffel.

2

Kellene kis kabarett!
Ah le Moulin de la Galette!
Szőke babám maga lett!
(Ez, piczinyem, bagatell.)

3

Bál, verkli, frakk,
 Rekedt zenék!
 Hány csipke, klakk,
 Remek fenék
 Ring el!... Kereng,
 Rikolt e kerge nép:
 „Renét minékünk,
 Csak Renét!”
 Fenét!

Páris, 1890 októberében

CYRANO DÖ BERZSERÁKOSSY ÚJJABB SZENVEDÉSEI

Orrom tsak nő! Növekszik.
 (Karotta? Sárga-répa?)
 Nem gyúl bámész közönség
 Köröttem már karéjba!
 Ridegh szívem ki-húl, mer'
 Vergődik, nem pihenn, ver:
 Morajjló Semmiben bolyg,
 Mint búsúlt férfi-ember!
 Sorsomból egyre több lesz,
 Tám sem-hogy is ki-bírnám:
 Föl-föl-röppent fohászok
 Se menthetik meg irhám!
 Origennyészre mondom,
 Hogy Isten is talányos:
 Ollykor ki-tsüng belöllem,
 Mint lébűl kis-kalány... No's
 Lyukas garast sem ádnék
 Nyugallmamért ma, Roxán,
 Hísz nyúgtató bogyókat
 Nyeldesgetek marok-szám!
 Ám vólna lelki gyógygy-szer
 Galant kalandra, korra?
 Vagy Önre, Drága Roxán,
 Szerellmes mandragóra?

Neg-édess báj-ital? Bor?
A többi néma maszlag!...
(De rimet váltok itt, hogy
Ne láttak én parasztnak!)
A-mint-hogy semminek sem,
Mán Senkinek se láttzom!
Rám-oszthatták a Rólust:
Ripats-mód újra-játtzom
Kinek-kinek... S ha még-is
Szüvellnél néha, Roxán:
Le-hullhat függöny, ál-artz!
Tapsollhat Égi Karzatt:
Tsillagként el-forogsz ám!

Maros-Vásárhell, 1906. június 19-én

ARANYOS JULIM!

Billet d'amour à ma jolie Julie!

Itt Vásárhely van, édes –
Nincs Pest, Tács, Vác, Monor!
De drága vagy nekem,
S ezért sok nyelveken
Elsuttognám talán, hogy
Túl drága vagy nekem,
S kedélyem már komor,
Mert Vásárhely örök – jaj,
Nincs Pest, Tács, Vác, Monor!
Fiacskám! Drágaságom!
Kincsem! *Mein Schatz! Mon or!*

Maros-Vásárhelyt, 1906. július 7-én

(Csak annyit mernék hozzátenni, hogy: „Horkol Pest, aluszik Monor: *Gloria, laus et honor!*” Hanem ez már sok volna, aranyoskám!)

CINQ CARTES POSTALES

1

Hányféle szesz! Nedű!
Bor! VINS –
Czégér a szélben. Rue
Norvins.

2

Ennyi itálnak
Idős poczakom túl
Szűk hordó!
Bírja gigám.
Egyedül mulatok.
Csók.
Rue Cortot.

3

Korsómban oly
Roskadt hab ez!
Másnapos ser...
Rue des Abbesses.

4

Szent Vincze uczcza.
Rue Saint-Vincent.
La porte de mon coeur
S'ouvre en grinçant.

5

Julim nagyon hiányzol!
Szivem lankadt, letört:
Hozzád küldöm, miként egy
Otromba Sacré-Coeurt!

Páris, 1906. VII. 20.–VIII. 7.